

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Animal Rescue Service

tegen

Het Nieuwsblad en Nieuwsblad.be

Met twee mails van 22 en 25 januari 2021 dient de heer Matthieu Helleputte, voorzitter van Animal Rescue Service vzw, een klacht in tegen Het Nieuwsblad en Nieuwsblad.be.

Aanleiding is een artikel van 22 januari:

- in Het Nieuwsblad onder de titel *Rattenvanger mag geen vergif meer gebruiken, probleem raakt dus moeilijk onder controle. Ratten terroriseren buurt Trudobron: “39 stuks gevangen in vier dagen”*;
- op Nieuwsblad.be onder de titel *Zelfs rattenvanger staat machteloos tegenover plaag in buurt: “Vergif uit de handel is snoepgoed voor die beesten”*.

Redactiemanager Toon van den Meijdenberg van Mediahuis antwoordt met een brief van 8 maart, waarop Matthieu Helleputte reageert met een mail van 9 maart en Toon van den Meijdenberg opnieuw repliceert met een brief van 16 maart 2021.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 26 april 2021. Matthieu Helleputte woonde de hoorzitting bij namens Animal Rescue Service. Voor Het Nieuwsblad en Nieuwsblad.be waren Toon van den Meijdenberg en journalist Jozef Croughs aanwezig. Na de hoorzitting bezorgt Jozef Croughs op 26 april bijkomende informatie via mail, waarop Matthieu Helleputte reageert met een mail van 30 april 2021.

DE FEITEN

Het artikel gaat over een rattenplaag in de wijk Trudobron in Sint-Truiden. Matthieu Helleputte vertelt dat hij in vier dagen 39 ratten heeft gevangen rond zijn huis, waar hij volgens de inleiding, als zaakvoerder van Animal Rescue Service ook wat kleine dieren opvangt. Volgens het artikel kaartte Helleputte het probleem aan op Facebook. De journalist citeert hem onder meer als volgt: “Ratten zij er altijd al geweest, alleen verergert het probleem jaar na jaar. Ik vang gewonde huisdieren, klein wild en vogels op en verzorg ze tot ze weer worden vrijgelaten of naar een opvangcentrum kunnen. Van parkieten, kanaries en duiven tot zelfs jonge konijnen en cavia’s, die ratten halen ze gewoon uit de hokken en zelfs volwassen kippen verscheuren ze volledig.” Een buurman kijkt richting Helleputte als oorzaak van het probleem en zegt dat een dierenopvang niet thuishoort in de buurt. Verder komen een schepen en de zaakvoerder van een tuincentrum aan het woord over het nut van rattenvergif.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat het artikel onwaarheden en ongegronde verdachtmakingen bevat.

Klager heeft de rattenplaag aangeklaagd op zijn privépagina op Facebook, waar hij een oproep deed aan de stad. De journalist heeft daar onterecht de organisatie Animal Rescue Service bij betrokken. Klager heeft eigen huisdieren, maar het is onjuist dat hij, als

zaakvoerder van Animal Rescue Service, thuis dieren opvangt. Animal Rescue Service is een dierenambulancedienst. Het vangt en transporteert dieren, maar mag geen dieren opvangen omdat het daar geen vergunning voor heeft. Het artikel kan de vzw schaden als het bepaalde instanties onder ogen komt.

Dieren die door Animal Rescue Service worden opgehaald, zitten in gesloten transportkisten die bij klager binnen in huis staan. Ze blijven maximaal een uur en komen niet in de tuin. Opvang in de betekenis van in kooien zetten, verzorgen en na enkele dagen wegbrengen, gebeurt niet. Animal Rescue Service houdt zich overigens vooral bezig met wilde inheemse dieren, en dan is opvang geen optie. De hokken in de tuin waar Het Nieuwsblad naar verwijst, zijn transportbakken om dieren op te halen. Animal Rescue Service vangt geen dieren op bij klager thuis, noch op een andere plaats.

Waar de ratten vandaan komen en wat de oorzaak is van de rattenplaag, weet klager niet. In de video die Het Nieuwsblad in zijn verweer aanhaalt, is duidelijk te zien dat de ratten bij de burens zitten. De schepen, de politie en het buurtcomité hebben nooit melding gemaakt van enige klacht of problematiek.

Klager ontkent dat hij gezegd of geschreven heeft dat hij gewonde huisdieren, klein wild en vogels opvangt en verzorgt, zoals in het artikel staat. Zijn Facebookbericht aan de stad over ratten die parkieten, kanaries, duiven, konijnen, cavia's en kippen verscheuren, ging over zijn eigen dieren, niet over dieren van Animal Rescue Service. Ook in het interview met de journalist heeft hij nooit gezegd dat hij met Animal Rescue Service dieren opvangt.

Animal Rescue Service biedt geen dieren ter adoptie aan, zoals Het Nieuwsblad beweert in zijn verweer. Over berichten op de Facebookpagina van Animal Rescue Service waarin dieren worden aangeboden, zegt klager eerst dat het gaat over dieren die hij als privépersoon kweekt en ter adoptie aanbiedt, vervolgens dat hij de berichten niet meteen kan terugvinden en ten slotte dat het gaat over dieren die naar het opvangcentrum zijn gebracht en waarvoor hij samen met het centrum een adoptieplaats zoekt. Dat die dieren bij hem thuis verblijven, is een veronderstelling van de journalist.

De journalist zegt dat hij gesproken heeft met de twee burens van klager, maar een van de burens ontkent dat. Van het buurtcomité heeft klager nog nooit een melding gekregen.

HET NIEUWSBLAD zegt dat het artikel waarheidsgetrouw is en geen ongegronde verdachtmakingen bevat.

Klager heeft de rattenplaag aangekaart op Facebook en daags nadien is de journalist bij hem thuis geweest. Klager was blij dat zijn oproep werd opgepikt en heeft meteen een interview toegestaan.

Het is duidelijk dat de rattenplaag het gevolg is van de dierenopvang bij klager. Zijn tuin was helemaal ondermijnd met rattenpijpen en holen en in een video van de buurman is duidelijk te zien hoe ratten onder de hokken in de tuin van klager kruipen. De journalist sprak ook de voorzitter van het buurtcomité dat het probleem al geruime aanklaagt, waarbij telkens het terrein van klager wordt aangewezen als oorzaak.

De bevoegde schepen van Sint-Truiden bevestigt in een mail aan de journalist dat zijn artikel juist is en dat klager deels oorzaak is van het probleem. Ze schrijft dat ook in een mail aan

klager, waaraan ze toevoegt dat het probleem, door de manier waarop hij het heeft aangekaart en in de media geplaatst, als een boemerang in zijn eigen gezicht is teruggekeerd.

Klager vangt wel degelijk dieren van Animal Rescue Service op bij hem thuis, zoals de burens aan de journalist hebben bevestigd. Uit tientallen berichten op de Facebookpagina van Animal Rescue Service blijkt overduidelijk dat de organisatie dieren tijdelijk opvangt, verzorgt en ter adoptie aanbiedt. Een algemeen bericht meldt dat ‘sommige dieren geadopteerd kunnen worden’, en de journalist geeft verder enkele voorbeelden uit 2020:

- In Tongeren (...) werd een hangbuikzwijn door omstaanders in een weide gedreven, waarna wij werden gecontacteerd om het op te halen. Morgen zal het dier overgebracht worden naar een opvang.
- Gisteren (...) werd een prachtige Seabright haan gevonden. (...) We haalden hem op en hij krijgt momenteel de nodige verzorging.
- Een mooi lammetje verblijft al even bij ons en mag nu naar een nieuw gezin.
- Deze kanarie werd enkele weken geleden gevonden. Aangezien niemand zich aanbiedt als eigenaar, mag hij naar een nieuwe thuis.
- Deze mooie haan werd gevonden op een woonwijk, hij mag naar een gouden ren met enkele dames.
- Gisteren gingen we in Tielt-Winge een barberie eend vangen (...). Het prachtige beestje zit momenteel veilig opgehokt en de eigenaar kan zich altijd melden. Wat later (...) een witte mandarijn. Ook deze zit momenteel veilig opgehokt.

Uit deze voorbeelden blijkt duidelijk dat de dieren die ter adoptie worden aangeboden, geen zelf gekweekte dieren van klager zijn, zoals hij beweert. Het is ook duidelijk dat ze bij hem thuis worden opgevangen. Het adres van de vzw is overigens hetzelfde als zijn privéadres. Het zou kunnen dat klager nu minder dieren opvangt dan in 2020 omdat hij meer aan wildopvang doet, maar de berichten spreken voor zich.

In afwachting van transport naar een opvangcentrum of adoptie kan het overigens niet anders dan dat Animal Rescue Service dieren tijdelijk opvangt bij klager thuis. Daarvoor dienen de kooien in zijn tuin, die de journalist tijdens het interview gezien heeft.

Klager ontkent dat hij gezegd zou hebben dat hij gewonde huisdieren, klein wild en vogels opvangt en verzorgt, zoals in het artikel staat. De journalist verwijst voor dit citaat eerst naar Facebook en vervolgens naar zijn interview met klager. De krant noemt het citaat slechts een terloopse passage in het artikel.

BESLISSING

De journalist schrijft in de inleiding van zijn artikel dat klager als zaakvoerder van Animal Rescue Service wat kleine dieren opvangt bij hem thuis. Verderop citeert hij klager in dat verband.

Over het citaat lopen de versies van klager en de journalist uiteen, waarbij de journalist zowel naar Facebook als naar zijn interview met klager verwijst. Het citaat, dat tussen aanhalingstekens staat, is mogelijk een combinatie van beide, wat dan onzorgvuldig aangegeven zou zijn. Maar de Raad kan niet uitmaken wat er tijdens het interview precies is gezegd en of dit getrouw is weergegeven, en kan hier bijgevolg geen uitspraak over doen.

De journalist maakt wel aannemelijk dat hij, naar aanleiding van de Facebookoproep van klager, voldoende onderzoek heeft gedaan en voldoende aanwijzingen heeft die de inhoud van zijn artikel over de opvang van kleine dieren onderbouwen.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 20 mei 2021